

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

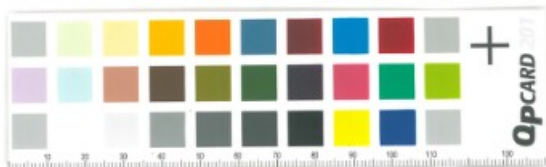
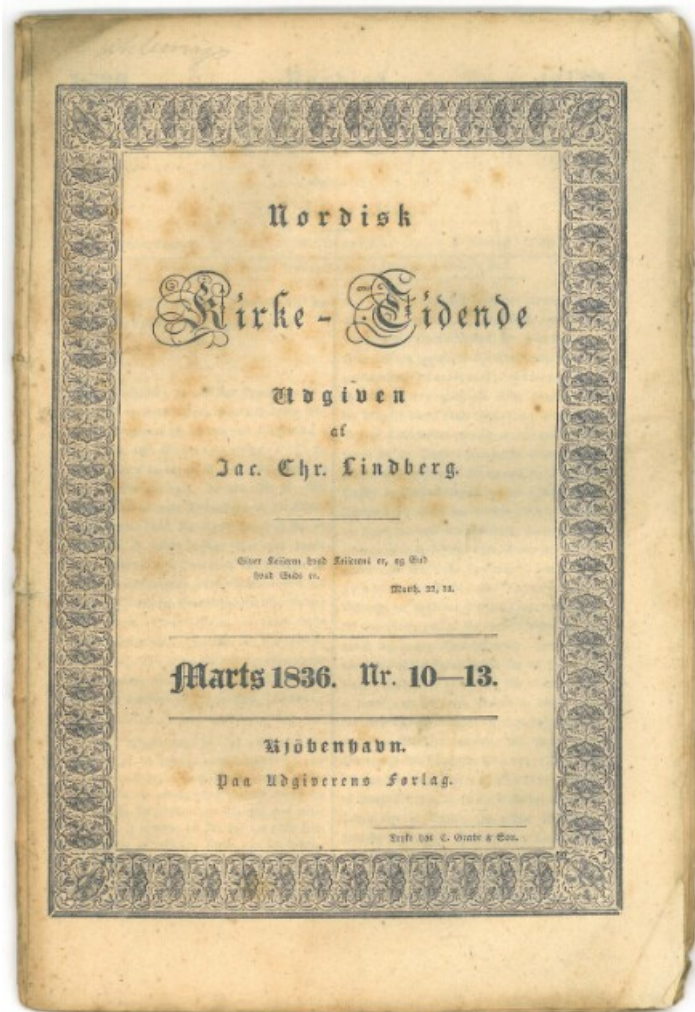
Titel: Aabent Brev til Prof. Sibbern om Mag. Lindberg og Meer

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Aabent Brev til Prof. Sibbern om Mag. Lindberg og Meer", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1836_561-txt-shoot-idm105/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Kirke - Tidende

udgivet af

Jac. Chr. Lindberg

fjerde Aargang.

27. Marts

Palme Søndag

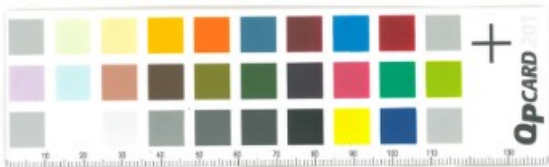
Kjøbenhavn. Forlagt paa Højenss Forlag hos S. Steen & Søn.

Kærligt Brev til Prof. Sibbern om Mag. Lindberg og Meer.

Nei, Professor Sibbern! den Illustration gaar beilert for vidt, thi i Løbet maas vi nødvendig blive staaende ved de concrete Tilfælde, og hvordan kan vi da paa nogen mulig Maade fælle Palme Grundtvig fra Magister Lindberg, det hele Lindberg'ske Parti, der jo essentialt er sammen med det Grundtvig'ske, og Sagens Baandets Løsning, der i alle Maader maa ligge Grundtvig selv sammen med Sjæle, som Lindberg, og eftertrædet andensteds af ham paa samme Maade. See, forestil dig det hænge sammen, om end Lindberg og Grundtvig slet ikke personlig kendte, og end de elskede hinanden, men det gik de na den anden, og slutte sig til den ene af dem, og spidde den anden for „den gode Sag“, da maatte jeg ikke Effert, som havde et øst og var, siger Man jo, lige fra Begyndelsen fædet den gode Sag ved sin fremfærdighed, der andensteds fort Lindberg ind i det, altsaa i Sjæleens Sæde „søstet“ ham, og maatte da rent være en Djævel, om jeg, for at hente mit eget Skud, misliddt lod ham i Stikken, der blev mig tryk, da dattet alle Andet fædet mig, ja, fædet mig ikke blot ærlig og trosfast bi, men fædet sig heimelig og djævel i Solen, som hele Fædet og hele Hølen efterkomden fædet

om ham, andensteds ham, fædet han ikke vilde fædet end lige spidde mig.

Altsaa, Professor Sibbern! vi To fædet hinanden fra „Ballet d'orphes Collegium“, fædet de sødne, fædet Angewandte Dage, som vi aldrig kan glemme, men hvis Minde er som Reliquier, vi vel ikke fædet eller fædet, men fædet dig venlig og trofuld til vort Hjerte, og hævde vi end afsluttede i Lovens-Løbet, hver til sin end vore Ansættelse og Meninger, vore Haar og Hæder blev, gode, gamle Væsenere fædet vi dog aldrig holde op at være; vi fædet mistillige hinandens Stædt, vel endog saa gjensidig mistillende Endel i den senere Udvikling, men aldrig mistænke eller fædet hinanden; thi vi vidde det godt, at Ingen af os vilde magt Mædelst eller gjorde noget Uærligt! Om De end derfor ikke fædet, midt i Angerel på Lindberg, med gammel Oprigtighed, havde indrammet, at Lindberg's yngre Venner, der spidde ham Hjerte og Taknemmelighed, fædet vel i at blive han fædet, som det er lige, Man vil hede dem hede derfor, som var jeg dog lige vis paa, at fædet De opfatter Forholdet mellem Lindberg og mig, og mellem de gammeldags Christne og Rationalistene i Danmark, rent og upartisk, da vil De fædet fædet, det er en meget „indviklet Sag“, som virkelig kan spredes ved at „fædet“ Lindberg eller domme ham til „essentialt Sædet“ paa „Vand og Ved“,

Kirke - Tidende

udgivet af
Jac. Chr. Lindberg

Fjerde Aargang.

27. Marts

Palme Søndag

Kjøbenhavn. Forlagt paa Højenskjærs Forlag hos S. Christens & Søn.

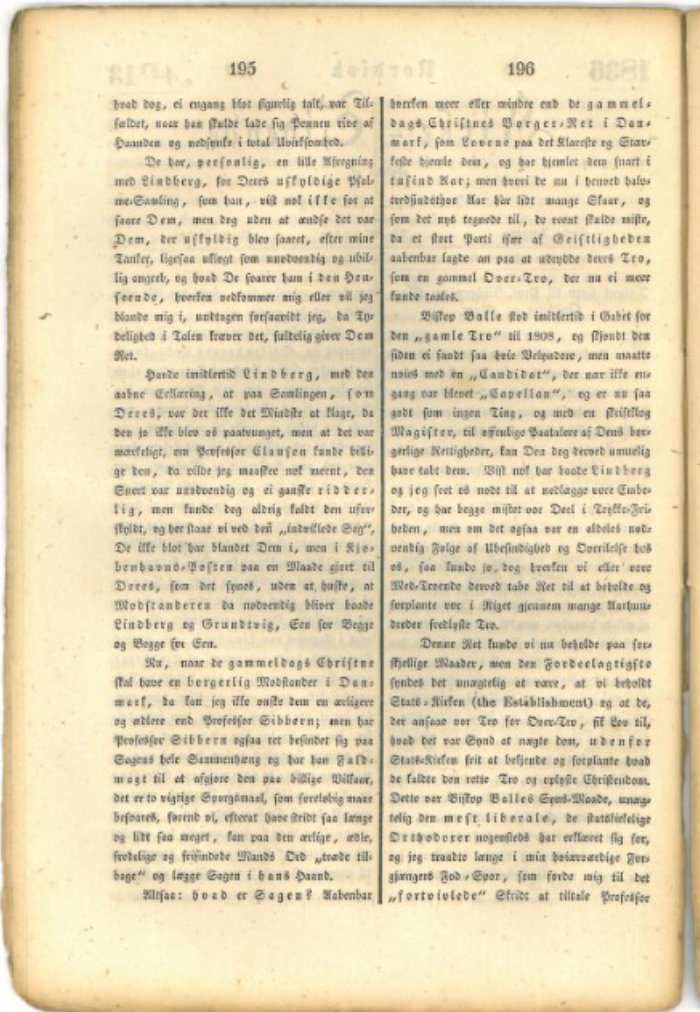
Kærligt Brev til Prof. Sibbern om Mag.
Lindberg og Meer.

Nei, Professor Sibbern! den Abstraction gaar beint for vidt, thi i Ligeet maas vi nødvendig blive staaende ved de concrete Tilfælde, og hvordan kan vi da paa nogen maade Waade Kille Polke Grundtvig fra Magister Lindberg, det hele Lindberg'ske Parti, der jo essentialitet er sammen med det Grundtvig'ske, og Sagen: Baandets Løsning, der i alle Maader maas ligge Grundtvig vel sammenet paa Hjerte, som Lindberg, og efterstræbet adskilte af ham paa samme Maade. See, saaledes vilde det hænge sammen, om end Lindberg og Grundtvig slet alle personlig hævde, sigte og elskede hinanden, men det gik de na denuden, og slutte sig til den Cæc af dem spjætte den Hæder for „den gode Sag“, da maatte jeg ikke Effert, som havde et alts og har, siger Man jo, lige fra Begyndelsen fædet den gode Sag ved sin fremfærdighed, her adskilte fort Lindberg ind i det, altsaa i Sjænderens Sædes „forstøt“ ham, og maatte da rent være en Djævel, om jeg, for at hente mit eget Skud, mislikt lod ham i Stikken, der blev mig tra, da dattet alle Hæder fæstet mig, ja, fæd mig ikke blot ærlig og trosfast bi, men fæde sig heimelig og djæru i Solen, saa hde Hædet og dete Hølen efterhaanden solde

ron hann, adskilte ham, fædi kan alle ælde forlade end lige spjætte mig.

Altsaa, Professor Sibbern! vi To hende hinanden fra „Balken d'orphs Collegium“, fra de ædne, sielige Ungdoms Dage, som vi aldrig kan glemme, men heds Minder er som Reliquier, vi vel ikke dyde eller forude, men sigte dig venlig og troste til vort Hjerte, og hævdi vi end afstædet i Levede-Læbet, hævdi vilge end vore Ansættelse og Meninger, vore Haar og Hæde blev, gode, gamle Væsentere kunde vi dog aldrig holde op at være; vi kunde mistilge hinandens Stædt, vel endog saa gjenfælig mistilge Endel i den senere Udvikling, men aldrig mistænke eller ferdomme hinanden; thi vi vidde det godt, at Ingen af os vilde magt Uædelt eller gjorde noget Uærligt! Om De end derfor ikke sels, midt i Angerel paa Lindberg, med gammel Oprigtighed, havde indrammet, at Lindberg's yngre Væner, der spjætte ham Hædelse og Taknemmelighed, gjæde vel i at blive han træ, saa det er ildt, Man vil hede dem hede derfor, saa var jeg dog lige vis paa, at saasnart De opfatter Forholdet mellem Lindberg og mig, og mellem de gammeldags Christne og Rationalistene i Danmark, rent og upartisk, da vil De fæder fæde, det er en meget „indviklet Sag“, som vænkelig kan spredes ved at „sænlige“ Lindberg eller domme ham til „ænsfænt Bænsfæ“ paa „Væd og Væd“,

brød dog, ei engang blot sigende tal, var Tilfældet, naar han skulde lade sig Poesien vide af Haanden og nedslags i total Modsvarende.

De var, personlig, en lille Skrivning med Lindberg, for Dets aflydte Pjalme-Samling, som han, vil nok ikke for at seere Dem, men dog uden at ændre det var Dem, der aflydte blev saaret, efter mine Tanker, ligesaa allest som uundværlig og ubestridelig omgik, og hvad De saare ham i den Henseende, herved vedkommer mig eller vil jeg blande mig i, undtagen forsaavidt jeg, da Lydelighed i Talem Kræver det, fuldstændig givte Dem Ret.

Godte imidlertid Lindberg, med den aabne Udfordring, at paa Samlingen, som Deres, var det ikke det Mindste at sige, da den jo ikke blev af paatungst, men at det var mærkeligt, om Professor Clausen kunde betragte den, da vilde jeg maaske nok meent, den Sneet var uundværlig og ei ganske ridderlig, men kunde dog aldrig kaldt den usædvanligt, og her naar ei ved den „indvirkede Sjæle“, De ikke blot har bladet Dem i, men i Ridsbenhænd-Pæsten paa en Waade gjort til Deres, som det synes, uden at hufte, at Modstanderen da nødvendigt bliver haade Lindberg og Grundtvig, Een for Begge og Begge for Een.

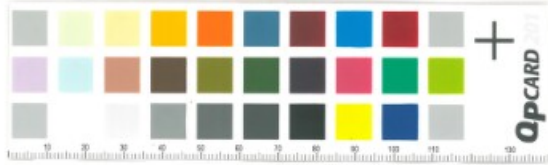
Na, naar de gammeltdags Christne skal have en bergelig Modstander i Danmark, da kan jeg ikke ønske den en ædelgæve og ædler end Professor Sibbern; men har Professor Sibbern ogsaa ret befundet sig paa Sagens hele Sammenheng og har han Galdmægt til at afgjøre den paa vilige Vilkaar, der er to vigtige Begreber, som foreløbig maaske besværet, skændt, efterat have skridt saa længe og lidt saa meget, kan paa den ærlige, ædle, fredelige og skinnende Maade Ved „støde tilbage“ og lægge Sagen i hans Haand.

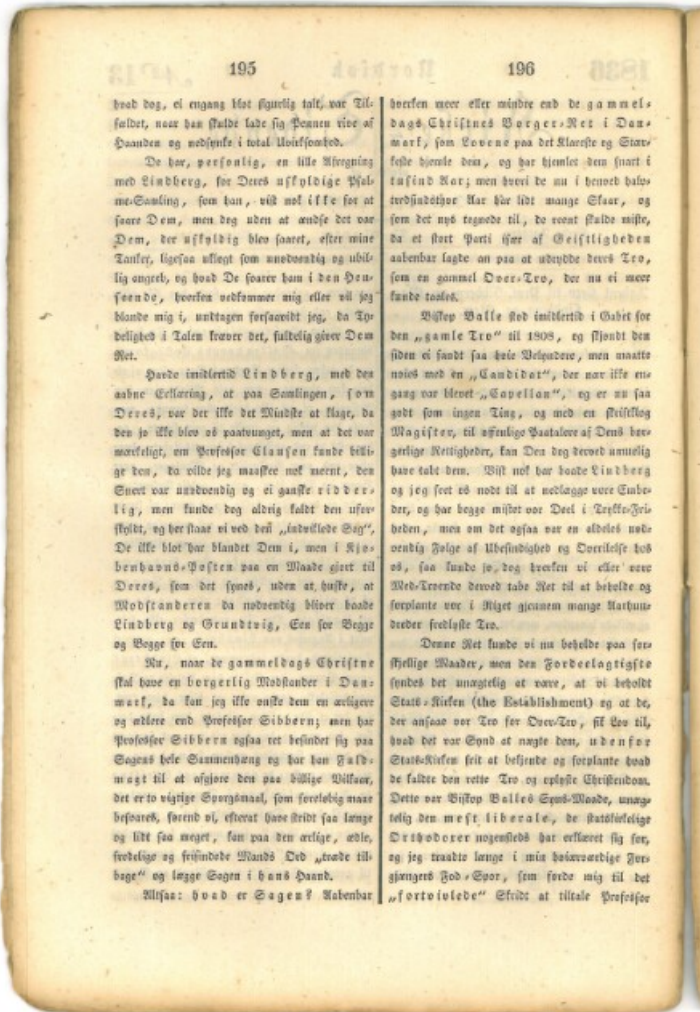
Altså: hvad er Sagen? Kæmper

hærfen meer eller mindre end de gamle dages Christnes Berger-Ret i Danmark, som Lovene paa det Klæreste og Særeste hørte den, og har hørte den snart i tusind Aar; men hvad de nu i henved halvsredhædte har har lidt mange Gaar, og som det nok tynde til, da roent stude mig, da et stort Parti hjer af Oeisfelligheden aabenbar lagte an paa at udrøide dets Tro, som en gammel Døds-Tro, der nu ei meer kunde taale.

Bispe Halle Red imidlertid i Odde for den „gamle Tro“ til 1808, og stundt den siden ei haadt saa hele Velgædere, men maatte nøies med en „Candidat“, der var ikke en gang var blevet „Cavellan“, og er nu saa godt som ingen Ting, og med en stillfleg Magister, til æfvelige Paataler af Dens beædretige Rettigheder, kan Den dog derved umulig have talt den. Vil nok her haade Lindberg og jeg ser ed node til at nedlægge vere Embeter, og har begge midt vor Deel i Trefte-Prædiken, men om det ogsaa var en altskels uundværlig Folge af Ubesindighed og Dørløse lob ed, kan haade se, dog hærken vi alle vere Med-Tærende derved taale Ret til at betælde og forplante vor i Allet jensom mange Hartuude dæder fedtste Tro.

Denne Ret haade vi nu beholde paa selvstellige Maader, men den Forbeholdt sigst sendes det umægtelig at vere, at vi beholde Stats-Kirken (hø Establisment) og at de, der ogsaa vor Tro for Døds-Tro, vil Lov til, hvad det var Synd at nægte den, uden for Stats-Kirken seit at befænde og forplante hvad de kaldte den rette Tro og ærlige Christendom. Dette var Bispe Halle Ved-Modde, unægtelig den mest liberale, de statstøttelige Drikodorer ingenleeds har erkæret sig for, og jeg maatte længe i min doleværdige Jerngjæmret Hod-Spor, som sende mig til det „forrettede“ Skridt at tiltale Professor

brød dog, ei engang blot sigtellig tal, var Til-
felbet, naar han skulde lade sig Poesien vide af
Svanden og nedgangs i total Uvirkelighed.

De var, personlig, en lille Skrivning
med Lindberg, for Dets aflydte Pæl-
me-Gesling, som kan, vil nok ikke for at
sære Dem, men dog uden at ændre det var
Dem, der aflydte blev saaret, efter mine
Taalte, ligesaa allest som uundværlig og ubil-
lig omgik, og hvad De saare kan i den De-
seende, herved vedkommer mig eller vil jeg
blonde mig i, undtagen forsaavidt jeg, da To-
delighed i Talem Kræver det, fuldtelig givte Dem
Ret.

Godde imidlertid Lindberg, med den
aaene Uellaring, at paa Samlingen, som
Deres, var det ikke det Munde at slage, da
den jo ikke blev af paatungst, men at det var
mægtelig, en Professore Clausen kunde beki-
ge den, da vilde jeg maaske nok ment, den
Særet var uundværlig og ei ganske rid Der-
lig, men kunde dog aldrig kaldt den ufer-
skilt, og her naar ei ved den „indvulste Sigt“,
De ikke blot har blandt Dem i, men i Rids-
benhaand-Pæsten paa en Waade gjort til
Deres, som det synes, uden at hufte, at
Modstanderen da nødvendigt bliver haade
Lindberg og Grundtvig, Een for Begge
og Begge for Een.

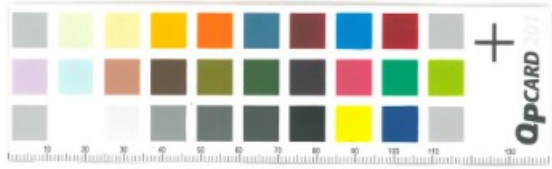
Nu, naar de gammeltdags Christne
skal have en bergertlig Modstander i Den-
mark, da kan jeg ikke ønske den en ædelgæve
og ædler end Professore Sibbern; men har
Professore Sibbern ogsaa ret befinder sig paa
Sagens hele Sammenheng og har kan Gald-
mægt til at afgjøre den paa vilige Vilkaar,
der er to vigtige Begrebnal, som ferreløst maas
brøstet, serend et, efterat have skridt saa længe
og lidt saa meget, kan paa den ærlige, ædle,
fredelige og frivillige Maade Ved „støde til-
bage“ og lægge Sagen i hans Haand.

Altså: hvad er Sagen? Kæmbar

hærfen meer eller mindre end de gammel-
tdags Christnes Berget-Ret i Den-
mark, som Lovene paa det Klæreste og Sær-
sest hørte den, og har hørte den snart i
tafsind Ret; men hvi de nu i hende hals-
redshædiger har hvi lidt mange Sæer, og
som det nyt tegende til, da roent stude miste,
da et Ret Parti hjer af Oeiftiligbeden
aalenbar lagte an paa at udrøide dets Tro,
som en gammel Døer-Tro, der nu ei meer
kunde taales.

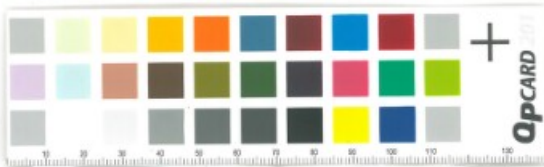
Bispe Halle Red imidlertid i Odde for
den „gamle Tro“ til 1808, og stundt den
siden ei haadt saa hede Begreber, men maatte
noies med en „Candidat“, der var ikke en-
gang var blevet „Cavellan“, og er nu saa
godt som ingen Ting, og med en stillfleg
Magister, til aflydte Paataleraj Dens be-
grænsede Rettigheder, kan Den dog derved umælig
have talt den. Vil nok har haade Lindberg
og jeg ser ed node til at nedlægge vere Embes-
der, og har begge mistet vor Deel i Tælle-Pre-
heden, men om det ogsaa var en altsels ude-
værlig Folge af Ubesindighed og Dørløse lob
ed, saa kunde jo, dog hærken vi ikke vere
Med-Tærende derved tade Ret til at betænde og
forplante vor i Allet jensom mange Hartuue
dredet ferdelste Tro.

Denne Ret kunde vi nu beholde paa fer-
stellige Maader, men den Fordeklagtigste
synes det umægtelig at vere, at vi beholde
Stats-Kirken (hvo Establishment) og at de,
der ogsaa vor Tro for Døer-Tro, vil Lov til,
haad det var Synd at nægte den, uden fer
Stats-Kirken seit at befinde og forplante haad
de kaldte den rette Tro og ærlige Christendom.
Dette var Bispe Halle Begreb-Maade, unæge-
telig den mest liberale, de statulselige
Strikodorer ingenleeds har erkæret sig fer,
og jeg maatte længe i min doleværlige Jers-
gjængere Hod-Spor, som ferde mig til det
„forretolende“ Skridt at tiltale Professore

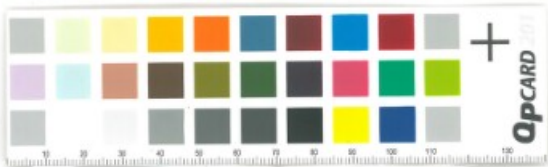
Glaufen paa hans Embede, vil nok ikke med justifit men dog med de største lidere og mest alle Baalen, jeg kunde finde og seve. Jeg kalder det et „fortvælet“ Skridt, thi De ved nok, jeg er gammel oant til at falde ender Ting med sit rette Raad, naar jeg har lært det, og det var virkelig et Skridt i den vderste prætistelige Fortvælets. Hvor langt det nemlig var fra at jeg vilde lade Sønnen angibe for Hadren, betover jeg ikke at sige Dem; og, om De end ikke blev min Mandstue af Jovens Storrelse, vil De dog vilde tilføje, det saar forligt ud for den „gamle Treed“ Tilhænger i Landet, da alle Guld udenfor Sjælland var kunnet til dets Søgnene. Præster, og alle Theologiske Studenter havde advoeret kundne til Professorens Glaufen og indvoeret i Almindelighed gennemtrængte af Beundring for ham. Mågt jeg derfor i alle de Aar, jeg var saa godt som excommuniceret, havde søgt mig frem i et andet Mand og trods paa Lov, der advarer var forvalte og tage det sværgede med Eder end de, der afsættede dem, saa troede jeg dog, at her, til Treeds Redning, maatte gjøres en Undtagelse, og jeg gjorde den, som en rigtig Mand og en samvittighedsfuld dydsselig Mand, men som en meget partisk Borgere, saa det var en aldeles rigtig Beslutning mig, at naar Regjeringen ikke vilde tage mine Treeds Forvandede Parti, skulde jeg tage min Kjøde. Hørd der nu i dette Tilfælde vilde været Rettet af Regjeringen, naar den havde seet, det gjaldt de sammendags Christne Religjøs Frihed i Niget, er i alt Fald et upartist Spørgsmaal, da det er klart, det saar Dem først frem; men vel maa vi spørge, om vore kirkelige Medstændere ikke saar det, og om det ikke virkelig var deres Hgt at berøpne Stats-Kirken, som var indrettet til vore Treeds Bæne, til Dens Undertrykkelse og Udryddelse under Korn af Duet. Treed

Dy, Professor Sibbern! De maa vil, lige saavel som jeg, besvare dette Spørgsmaal med: ja, det var deres Hgt; thi lovels tilbed de os Treeds Frihed under en anden Form, ikke heller vilde de engang have vore Forslag treet. Saafremt jeg nemlig havde nedlagt mit Embede i Stats-Kirken, sendt jeg, at da haad jeg søgte, ingen kunde var for til borgerlig at undertrykke min Treeds Medstænder, men kun at betænde og forplante den i Fred, saa kunde jeg godt finde mig i at overlade Medstændene Stats-Kirken med alle Dens Lede. Dred, naar det blot tilbed mig og mine Treeds-Fæder vandre at træde ud og søge for vor Salighed og vore Bæns hvidelige Underretning, som vi vilde og turde forsvare. Uadrettede og uafvalte nu Medstændene dette hvilvilige og tavselige Forskændet? Nei, langt fra; de mede sate sig det af alle Kræfter, idetvilde mit frendelige og kærnelige Forslag for et gærdigt Brudt paa Fred og Kærnelighed, et særligt Seertereri og jeg vedt alle haad. Endelig faldt det mig ind, der var endnu en Udvei, vel ingen anden Sted foresat, men, som et her set i Kjøbenhavn, dog fremkomende i det Mindste i vort frendelige Danmark og da, borgerlig og frendemæssig, langt at foretræffe for enhver Mæns: Dret. Frihed nemlig for Gærdigheden og Søgnen. Frihed for hele Folket, der, naar Regjeringen holdt sig upartist, vilde opvæie hinanden og tilbederinde en Forening af kærnelig Treeds. Frihed og statskærnelig Dred. Man endnu aldrig saar. Geds nu Medstændene dette Forslag med Glæde, der, antaget, vilde give dem aldeles lige Værd. Retigheder med os, end af Nie og Spild mellem Værdinger og lade den videnskabelige Dystning gæse sin egne fri og vilige Gang? Nei, De maa se vide det, Professor Glaufen vilde netop af alle mine Skifter den lille frendelige Bog om disse Ting at hvide sin

Glaufen paa hans Embede, vil nok ikke med justifit men dog med de største lidere og mest alle Baalen, jeg kunde finde og se. Jeg kalder det et „fortvælet“ Skridt, thi De ved nok, jeg er gammel oant til at falde enhver Ting med sit rette Raad, naar jeg har læst det, og det var virkelig et Skridt i den uendelige væstelige Fortvælselse. Hvor langt det nemlig var fra at jeg vilde lade Sønnen angibe for Hadren, betover jeg ikke at sige Dem; og, om De end ikke blev min Mand af Jovens Storrelse, vil De dog vilde tilføje, det saar forliget ud for den „gamle Treets“ Tilhængere i Landet, da alle Guds udførte Sjælsbaan var kunnet til deres Søgnene. Præster, og alle Theologiske Studenter havde udoortet kundne til Professorens Glaufen og indvoortet i Almindelighed gennemtrængt af Beundring for ham. Mågt jeg derfor i alle de Aar, jeg var saa godt som excommuniceret, havde søgt mig frem i en od meget Enkelt Mand og trods paa Lov, der oadbor var forvaltet og tagt det sværgede med Eder end de, der afsøgte dem, saa troede jeg dog, at her, til Treets Redning, maatte gjøres en Undtagelse, og jeg gjorde den, som en rigtig Mand og en samvittighedsfuld dydsselig Mand, men som en meget partisk Borgere, saa det var en aldeles rigtig Beslutning mig, at naar Regjeringen ikke vilde tage mine Treets Forvandede Parti, skulde jeg tage min Kjøde. Hørd der nu i dette Tilfælde vilde været Rettet af Regjeringen, naar den havde seet, det gjaldt de sammendags Christne Religjøs Frihed i Niget, er i alt Fald et upartisk Spørgsmaal, da det er klart, det saar De en først frætt; men vel maa vi spørge, om vore kirkelige Medstændere ikke saar det, og om det ikke virkelig var deres Hgt at berøpne Stats-Kirken, som var indtrædt til vor Treets Bævn, til Dens Undertrykkelse og Udryddelse under Røvn af Døet. Tre?

Og, Professor Sikker! De maa vil, lige saavel som jeg, besvare dette Spørgsmaal med: ja, det var deres Hgt; thi hverken tilbed de os Treets Frihed under en anden Form, ikke heller vilde de engang have vore Forslag treet. Saafremt jeg nemlig havde nedlagt mit Embede i Stats-Kirken, sendt jeg, at da haad jeg søgte, ingen kunde var for til borgerlig at undertrykke min Treets Medstændere, men kun at betænde og forplante den i Fred, saa kunde jeg godt finde mig i at overlade Medstændene Stats-Kirken med alle Dens Lede. Dred, naar det blot tilbed mig og mine Treets-Fæv vandre at træde ud og søge for vor Salighed og vore Bævn's hvidelige Underretning, som vi vilde og turde forsvare. Uadrettede og om befalede nu Medstændene dette hvildelige og sænselige Forslagende? Nei, langt fra; de mede sats sig det af alle Skifter, udoortet mit frædelige og kirkelige Forslag for et gærdigt Brødt paa Fred og Kirnelighed, et sælsigt Seerteri og jeg vedt alle haad. Endelig faldt det mig ind, der var endnu en Udvei, vel ingen anden Steds foresat, men, som et her seet i Kjøbenhavn, dog fremkomende i det Mindste i vort frædelige Danmark og da, borgerlig og frætsmæssig, langt at foretræffe for enhver Mæns: Døet. Frihed nemlig for Gærdigheden og Søgnens Frihed for hele Folket, der, naar Regjeringen holdt sig upartisk, vilde opvæie hinanden og tilbede om Jovens og kirkelig Treets Frihed og statskirkelig Døet. Man endnu aldrig saar. Guds nu Medstændene dette Forslag med Glæde, der, antaget, vilde give dem aldeles lige Borgere-Rettigheder med os, end af Nie og Epild mellem Udvinger og lade den videnskabelige Døetning gæse sin egne fri og vilige Gang? Nei, De maa se vide det, Professor Glaufen vilde netop af alle mine Skifter den lille frædelige Bog om disse Ting at hvide sin

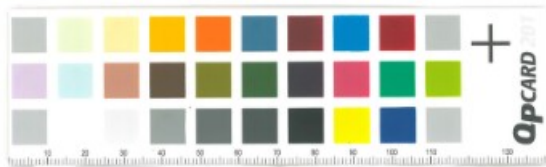

harne paa, og erklærede sig bestemt imod den foreslaaede Færd.

Da, Professor Sibbern! paa sine og Samvittighed! hævder Parti i den Danske Stats-Rette var nu det liberale, og hvilket det bersefføge, utaalstly bersefføge: det Grundtvigs: Lindbergske eller det Clausenske?

Dag, De har i Gaaenden allerede været, ved at erklære Dem uforbeholden for Begre: Waabens Løsning; men laater det som en Duplicitet: Toethighed lod Lindbergs, at han vedbliver at saarehardt paa det Gamle i Alter-Wogen og anderskeds. De har altsaa ikke læst min lille Bog om „Den Danske Stats-Kirke“, eller vilde De først, at jeg giver siges, og vilde være dellig nok til at indrømme, vi maas nødvendig gjøre saa, naar Modstanderne haardtvalset, som de gamle Romere, aflaae ethvert Færd-Tillid, der et meger Trældom. En Krig lader sig nemlig ikke fortsætte fredelig, og vil det Clausenske Parti alpoint have en berseffønde Kirke i Danmark, da er der kun lagt os Waldet mellem at trælle, eller kampe der Færdet kommer, stude vi set ingen Kst har til at kampe for det. Derfor er endnu vor Træd lovlige Ret, men vi indse, det er i Gaaenden Kret og derfor ogsaa vi det gjæve set bestandig, men overgive det til Modstanderne kan vi jo ikke, saa just født vi ere „Friedens-Kæmpe“, maas vi lige: skal endelig Wogen være Træl, som vi alle ønske, da være Dem det, som vil gjøre sin frisaarne Kæfte dertil! Vil nok er dette en Slags Duplicitet, som Krig og Færd, men det er ingen Toethighed, det er den ærligste, aabneste og billigste Færd, der findes bestreuet paa meget Blad of Kirkes Historie, og naar det spæd Dem, som det var at ville afstraffe „Regjeringen“ Meget, da begynder jeg næppe, hvordan en saadan Tanke kunde ind-

saage sig ind Dem. Vel er jeg under Gaaenfar og Lindberg ligesaa, og det var jo Me sernde af Regjeringens Misbegreb og Misstankte til os, men om de saadant Gæd, var De, Professor Sibbern, vilde ikke den Mand, der vilde afstraffe Regjeringen det, og jeg har et Gaaend til at træ, at hvilken har den Danske Regjering mange træde Læberfødder end mig og min Vigt, alle hævder har De det Misbegreb end os uden for den Kret vi nødvendig har gjort, og som Den maatte ikke endnu indføre, vi var nødt til at gjøre. Et uplysede Regjeringen herom, det har været og det er endnu bestandig vor Bistandelse, født vi føle os vilde paa, at saadant var hadelig Regjering, det er: vor ælste Konge set, at det virkelig set ikke er andet end „Modværg“ vi bruge mod et Kret Parti, der vil undertrykke vor „Fædernes-Træ“ og træde vore Bædder, og at naar vi blot kan beholde den i Færd, vil vi gjerne holde Færd, da skaffer Dem os ærlig Færd. Derfor maas det blive indtil videre, og En maas stude i Gædet, saalange vi har Krig, enten det saa skal være Lindbergs eller mig eller en Treddie, og Den, der saare i Gædet har det i alle Waaber saa godt, at Modstanderne, som hvilken gule eller saane dem, kan stryge med Billedet set lange, kan skal enten velse eller saane dem, saa naar nu De, Professor Sibbern, i Husmonterend og Friedens og Friedeligheds-Nær, hoder os at nedlægge Waaben, da maas vi nødvendig spørge, om De har Fuldmagt til at slutte Færd paa billige Bilsaade? Vi indrømme nemlig gjæve, at al Slags Krig baade er ubehagelig og, paa „Modværg“ nær, usærlig og uretfærdig, og ført Kæmpe og spandige Mæsser aldrig paa nogen af Siderne saa reent og menneskelig, som den kunde, men derfor kan vi dog utvivelig overgive os paa Waade og Waade til vor Træd Modstandere, som overvælder end: nu har Kæmpe imed sig.

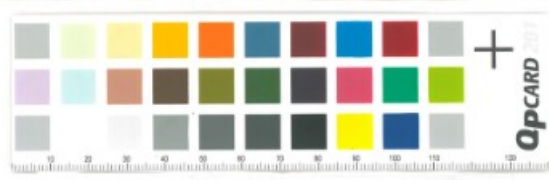

harne paa, og erklærede sig bestemt imod den foreslaaede Færd.

Da, Professor Sibbern! paa sine og Samvittighed! hævder Partii i den Danske Stats-Rette var nu det liberale, og hvilket det berseffogte, utaalstly berseffogte: det Grundlovs: Lindberg'ske eller det Clausen'ske?

Dag, De har i Gaaenden allerede været, ved at erklære Dem uforbeholden for Begre: Waabens Løsning; men laaser det som en Duplicitet: Toethighed lod Lindberg, at han vedbliver at saarehardt paa det Gamle i Alter:Wogen og anderskeds. De har altsaa ikke læst min lille Bog om „Den Danske Stats-Rette“, eller vilde De først, at jeg giver siges, og vilde være vilig til at indtrænge, vi naar nødvendigt gjøre saa, naar Modstanderne haardtvalst, som de gamle Romere, aflaae ethvert Færd: Tilsbud, der et megen Trældom. En Krig lader sig nemlig ikke fortsætte fredelig, og vil det Clausen'ske Parti altsaa have en berseffende Rette i Danmark, da er der kun lagt os Waldet mellem at trælle, eller kampe der Færd:kommet, stude vi stet ingen Krig har til at kampe for det. Derfor er endnu vor Træd lovlige Ret, men vi indse, det er i Gaaenden Kret og derfor ogsaa vi det gjæve see bestandig, men overgive det til Modstanderne kan vi jo ikke, saa just født vi ere „Friedens' Mand“, naar vi sige: skal endelig Wogen være Træl, som vi alle ønske, da være Dem det, som vil gjøre sin frisaarne Næste dertil! Vil nok er dette en Slags Duplicitet, som Krig og Færd, men det er ingen Toethighed, det er den ærligste, aabneste og billigste Færd, der findes bestreuet paa meget Blad of Kirkens Historie, og naar det spæd Dem, som det var at vilde afstræffe „Regjeringen“ Neget, da begynder jeg næppe, hvordan en saadan Tanke kunde ind-

saage sig ind Dem. Vil er jeg under Gaaen far, og Lindberg ligesaa, og det var jo alle sende af Regjeringens Midtag med os og Maa tanke til os, men om de saadant Gode, var De, Professor Sibbern, vilde ikke den Mand, der vilde sige Regjeringen det, og jeg har af Gaaen til at træ, at hvilken har den Danske Regjering mange træde Madsføtter end mig og min Vigt, alle heller har De det Madsføtter end os uden for den Kret vi mangtellig har gjort, og som Den maatte ikke endnu indføre, vi var nødt til at gjøre. Et uplyst Regjeringen herom, der har været og det er endnu bestandig vor Bistandelse, født vi føle os vilde paa, at saadant var hadelig Regjering, det er: vor ælteste Konge ser, at det virkelig stet ikke er andet end „Modværg“ vi bruge med et Kret Parti, der vil udstreffe vor „Fædernes Træ“ og herover være Bæne den, og at naar vi blot kan beholde den i Færd, vil vi gjerne holde Færd, da skaffer Dem os ælkelig Færd. Derfor maatte det blive indtil videre, og En maatte i Gaaen, saalange vi har Krig, enten det saa skal være Lindberg eller mig eller en Tredie, og Den, der saare i Gaaen har det i alle Waaber saa godt, at Modstanderne, som hvilken gule eller saane dem, kan aldrig med Vilighed se sa lange, kan skal enten være eller saane dem, saa naar nu De, Professor Sibbern, i Husmonterend og Friedens og Friedeligheds Mand, byder os at nedlægge Waaben, da maatte vi nødvendigt spørge, om De har Fuldmagt til at slutte Færd paa billige Bilsaer? Vi indtrænge nemlig gjæve, at al Slags Krig baade er ubehagelig og, paa „Modværg“ nær, usærlig og uretfærdig, og ført Maad og spandige Mænstre aldrig paa nogen af Siderne saa reent og ærenstellig, som den kunde, men derfor kan vi dog utvivelig overgive os paa Waade og Waade til vor Træd Modstandere, som overvælder end: nu har Kretten imod sig.

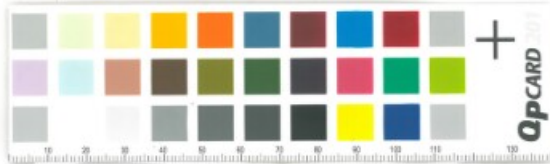
Har De altsaa Fuldmagt fra Professor Clausen og hans Parti til at slutte Freden paa de ovennævnte vilige Vilkaar, vi her tilbadt og frendeligt tilbede, saa Maan paa ingen af Siderne vil gaae til en forgerlig Forbrydelse hvad der er stode under Krigen, men paa begge Sider gaae sig Umage for, at Odeløstseffens Sper kan udførelse, og dersom inde hinanden af den Frihed, Men sige vil have? Har De Fuldmagt til det, da underkierer jeg Heri baade paa Lindbergs og egne Begjær og paa alle Ders, som maatte vorr Det, og naar vi da, velsigtede, bede Majestaten om Sogne-Saandets Beskæmning og Læse-Frihed eller Vitelen for Hærens, da der jeg vel ikke sige, der jo vil veise sig et troedie Pærti derimod; men jeg tviler sig et ikke om, at Fredens, Frihedens og den Forgerlige Dødens Steame vil snart sive i Danmark. Saa længe derimod Professor Clausens Ultimatum er, at Sogne-Saandet skal paa ingen Maade løses, saalænge maas vi ogsaa beholme en Læse-Frihed hos Hærens, voori Menigheds Læse-Frihed paaer tilgaaende, og sive for hvert Det i Allet Begjær, som der er et magtpaaliggende bliver ved at lide blandt os ved Raade-Ridderne. Det vilde kan maatte nok sive Dem en Gælle, da De maatte lægge samme Bøge som vi paa „Ordet“ ved „Raade-Ridderne“; men De vil dog være villig nok til at indkomme, at naar vi træde, Raade-Ridderens Virkning derover deres, naar vi herde paa alle Maade at sive os det, og hore det derit, naar vi ikke vil hore Nogen det paaandit!

N. F. S. Grundtvig.

Hieronymus Savonarola und seine Zeit.
Aus den Quellen dargestellt von
A. E. Rudelbach.

(Fortset.)

Savonarola var født 1452 i Ferrara i Nørd-Italien. Da hans Fæder og tidlige Ungdom ere Christningerne kun sparsomme. Fra sine tidlige Aar af erholdt han en god Lydighed og udvarede sig som Ungling lige saamygt ved levende Interesse for Videnskabene og danske Fremfærd som ved Alort, Uge-gjældighed for Hærsretter og Hæng til Omsjoms-hed. Efter Tidens Maade maatte det da let ventes, at han vilde blive Munk, men herimod erklærede han sig indtil sit sidste Aar paa det Bekæmte, sive, som han gikrede, det svære vilde være Veien til et indvilligt i verdsligt Naar end til at komme ud deraf. I den yngre Alder foretogede han pludselig sin Beslutning, uden at vi hore Hædet til Hælling heraf end hans eget danske Orde, at han aldeles havde glemt sine forrige Indvillinger og Betænkelses-heden. Paa en Helligdag sive han sig i Februart 1475 ud af sine Fæderes Hus og led sig i Bologna opløse i et Dominicaner-Kloster. Hans Fæderste vilde et vordere hans videns-kabelige Dygtighed og ansatte ham som Læser i de philosophiske Videnskaber; sive sive han indledet Studiet af adskillige opbyggelige Skrifter af Kirkeskæns Ordvandt Augustinus (Medi-tationer), og disse frendelighede han til at om-sætte sig den helige Skrift, som derer i hans hele Liv blev hans daglige Læsning, en sig sive til Upløsning og Trøst, sive sive han sive ansom vilde at erpreise. Omtræt i Aaret 1484 blev han bekendt med Hætt Johan Pico af Mirandola, en Dødt til ham, der senere blev hans Biograph, og een af Italiens aandrige og frendte Mænd; og en Hætt af denne Mænds Hætteløse af ham det Lorento af Medicis,

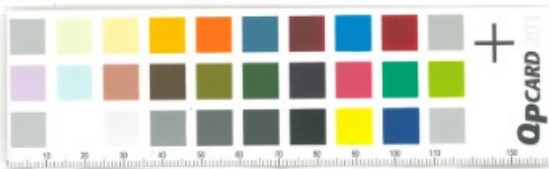

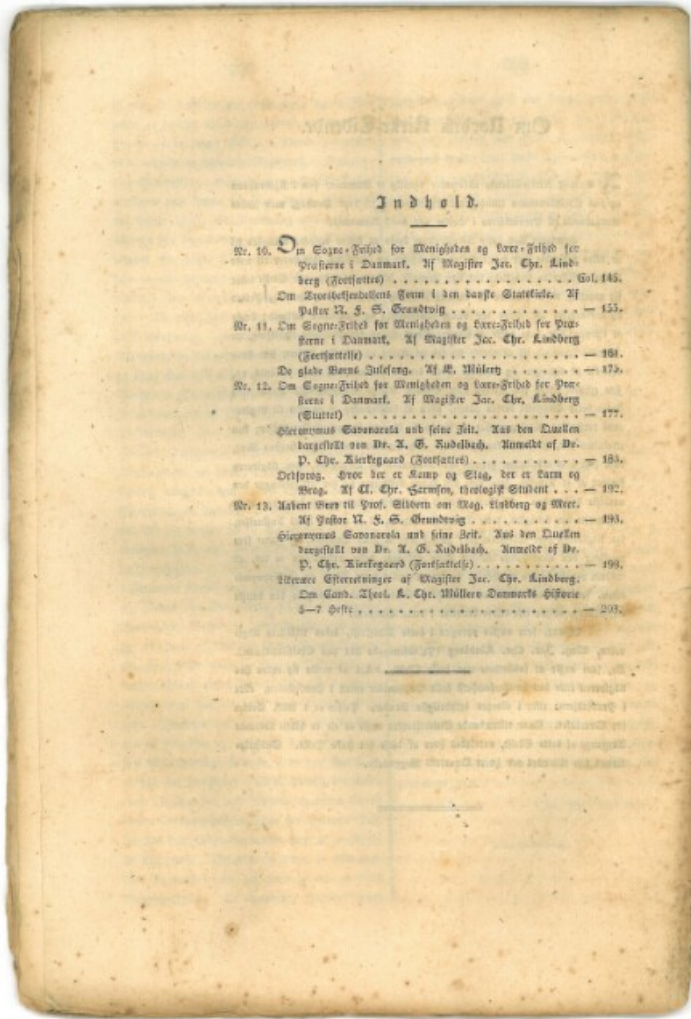
Om Nordisk Kirke-Tidende.

A Nordisk Kirke-Tidende udkommer ugentlig et Nummer, som i Kjøbenhavn og paa Christianhavns tilhørende Omkribssteder til hver Søndag, men findes maanedvis til Prentestjernen i Hefter paa 4-5 Numre.

Besøgen med dette Tidsskrift er Deds af enhver Læseres Velgjørdhed til at blive bekendt med den kirkelige Betydning og Udøvelse, som herre til vore Dage, udføre de forskellige kirkelige Forbud, idet de her ved sig selv og andre, til at fremme en virkelig kirkelig Udvikling og kristelig Frihed og sandheds Ånd, hvad der vilde forstærke og fastholde det samme; desuden at tilføje Ånd, som ønske at tilbringe Dets til en fremfærdig Udøvelse, en værdig Betydning til at udvise sig for en Række af kristelige Bødder, som have sig til at betragte og betragte hvad der er kommen til Dets Ånd og, for ethvert enten for Kirken eller Skolen vigtig Opgørelses Behandling naar dette Tidsskrift beror uden, uden at tilskrives af Dets til Udøvelse som personlige Meninger eller de forskellige Bødder fremgaa Beslutninger; for udvortes Ånd, hvad der forerger eller angår den almindelige kirkelige Ånd, eller som i Udviklingen forer den kirkelige og Dødelighed, som udvortes forer af et Ånd, som den kan lade sig bestemme sig for at foretage den næstste Udvikling. De kirkelige Forbud her kirkelige Indkomme dem, der ønske at berøve den kirkelige, dette Tidsskrift tilføje, til at udvise deres Indfølelse, som Udøvelsen blot indføres sine Bødder for, at indvise, og indvise som næstfor den almindelige kirkelige Ånd optages, desuden næstforer er det, at indvise ved sit Navn vedføjer sig sin Ånd i dette Tidsskrift og at Anonymis retn, som detuden kunde er et forbeholdt Tilfælde og et Dens paa den kirkelige Udvikling, altså ikke bliver berørt i dette Tidsskrift.

Ånd, som ønske optagne i dette Tidsskrift, bedes tilføje tilføjer, Mag. Jac. Chr. Lindberg (Printersgade 311 paa Christianhavn). De, som ønske at indvise paa dette Tidsskrift, bedes at indvise sig enten hos Udøvelsen eller hos Indførelsen hos Høveder enten i Høveder, eller i Prentestjernen eller i Kjøbens betydelige Stæder. Prisen er 1 Rdd. Hefter for Kvartalet. Naar tilsendende Beskrivelsen ønske at de de hertil udkomne Udgang af dette Tidsskrift, overlades her af disse for halv Pris. Beskrivelsen kan tilføjes ved hvert Kvartalets Begyndelse.

Indhold.

Nr. 10.	Om Sogne-Fælled for Menigheden og Exce-Fælled for Prebiterne i Danmark. Af Magister Jac. Chr. Lindberg (Højskole).	145.
	Om Sogne-Fælledens Rets i den danske Statsforfatning. Af Pastor N. F. S. Grundtvig	155.
Nr. 11.	Om Sogne-Fælled for Menigheden og Exce-Fælled for Prebiterne i Danmark. Af Magister Jac. Chr. Lindberg (Højskole).	161.
	De glade Renss Indførelse. Af H. Møller	175.
Nr. 12.	Om Sogne-Fælled for Menigheden og Exce-Fælled for Prebiterne i Danmark. Af Magister Jac. Chr. Lindberg (Højskole).	177.
	Stenogrammet Sørensen og hans Brev. Ved den danske Indførelse af Dr. H. G. Kuhlstedt. Anmædt af Dr. P. Chr. Kierkegaard (Højskole).	183.
	Ordførelse. Hver her et Land og Etas, det er barn og Børn. Af H. Chr. Sørensen, Medlem af Skolekomiteen	192.
Nr. 13.	Valent Brev til Prof. Eldem om Mag. Kähler og Brev. Af Pastor N. F. S. Grundtvig	193.
	Stenogrammet Sørensen og hans Brev. Ved den danske Indførelse af Dr. H. G. Kuhlstedt. Anmædt af Dr. P. Chr. Kierkegaard (Højskole).	198.
	Stenogrammet Sørensen og hans Brev. Ved den danske Indførelse af Dr. H. G. Kuhlstedt. Anmædt af Dr. P. Chr. Kierkegaard (Højskole).	203.

